

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16

THE CURRICULUM ADMINISTRATIVE MANAGEMENT OF THE BASIC EDUCATION
SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 16

ทองทิพย์ มนตรี^{1*}, รัชดา ธรรมเจริญ² และรุจิราพรณ คงช่วย³

Thongtip Montree^{1*}, Rutchata Thamcharoen² and Rujirapun Kongchuy³

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Graduate student, Master of Education Program in Educational Administration, Hatyai University

² ดร., อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Dr., Hatyai University

³ ดร., อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

³ Dr., SongkhlaRajabhat University

* Corresponding author, E-mail: thongtip6323@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา และรวบรวม ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.64, S.D. = 0.39) ยกเว้นด้านการปรับปรุงพัฒนา (Action) อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.31, S.D. = 0.46)

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่แตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกันผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97$, S.D.=0.23) ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.46$, S.D.=0.34) จำแนกตามประสบการณ์โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ สถานศึกษาขนาดกลาง ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.35) ขนาดใหญ่พิเศษ ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.45) ขนาดใหญ่ ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.4) และขนาดเล็ก ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.27) ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการหลักสูตร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเห็นว่าควรกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและขยายผลการประชุม จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อระดมความคิดเห็นในการจัดทำหลักสูตร มีการสำรวจสภาพปัญหาของผู้เรียนอย่างจริงจัง ให้ผู้ที่มีความรอบรู้มาอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องและผู้ที่มาให้ความรู้ควรเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญกับหลักสูตรต่อบุคลากร ควรมีการจัดตั้งศูนย์ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรให้ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ

คำสำคัญ: บริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objective of this research were: 1) to study and compare the curriculum management of School administrators in basic education institutions under the Secondary Educational Service Area Office 16 according to administrators and teachers classified by their statuses, work experiences and school's sizes; and 2) to collect the suggestions made by administrators. The sampling 346 Educational administrators and teachers under the Secondary Educational service area Office 16 in the academic year 2556 was chosen. The data of this study were collected by questionnaires, and statistical analysis methods were applied such as percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Content Analysis

The results of the research were as follows:

1. The school administrators and teachers perceived the management curriculum of basic education as a whole and the income aspect at a high level ($\bar{X}=3.64$, S.D. = 0.39), except for the improvement (Action) was moderate ($\bar{X}=3.31$, S.D. = 0.46).

2. School administrators and teachers had different perceptions on the management curriculum of Basic Education based on different statuses and work experiences at the level of statistical significance. of 01, but they, according to the size of the schools, perceived the management similarly. School administrators and teachers with different statuses were at a high level ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.23). The teachers' opinions were moderate ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.34, regarding the overall experience, they perceived the management differently at the significance level. of 01. According to the size of the schools, the overall perception was in a high level with the averages in descending order; medium-sized schools ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.35), extra large-sized schools ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.45), large-sized schools ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.4) and small-sized schools ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.27), respectively.

3. The findings of curriculum management suggested that school administrators and teachers agreed that the school board should be assigned to meeting with the Commission to set up basic education curriculum the basic education. Then they can elaborate the meeting, run a workshop for all learning groups to brainstorm ideas to set up a curriculum including explore the problems of the students seriously. Moreover school personnel should be trained by experts regularly to raise awareness of the curriculum to all personnel. A center of curriculum should be established to disseminate the information of curriculum to teachers, staff, parents, guardians, school boards, and stakeholders.

Keywords: Curriculum Management, Curriculum of Basic education, School administrators

บทนำ

การจัดการศึกษา นับเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคมและเศรษฐกิจ ในปัจจุบันรัฐบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน การจัดการศึกษาให้เยาวชน และประชาชน มีศักยภาพนั้น มีสิ่งสำคัญที่เป็นมาตรฐานในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา คือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องชี้ทิศทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนไปสู่จุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรกำหนด หลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยอย่างยิ่งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รัฐจะต้องจัดการศึกษาให้แก่ปวงชนชาวไทยทุกคน ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542) การบริหารหลักสูตรเป็นกลไกและเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการนำหลักสูตรสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษาได้ตรงตามเป้าหมาย

ของการจัดการศึกษา และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน การจัดทำหลักสูตรถือเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยที่เป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะบรรลุผลตามที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับศักยภาพในการบริหารของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างจริงจัง จึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องรับรู้เรื่องราว และมีความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรเป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2550: 35)

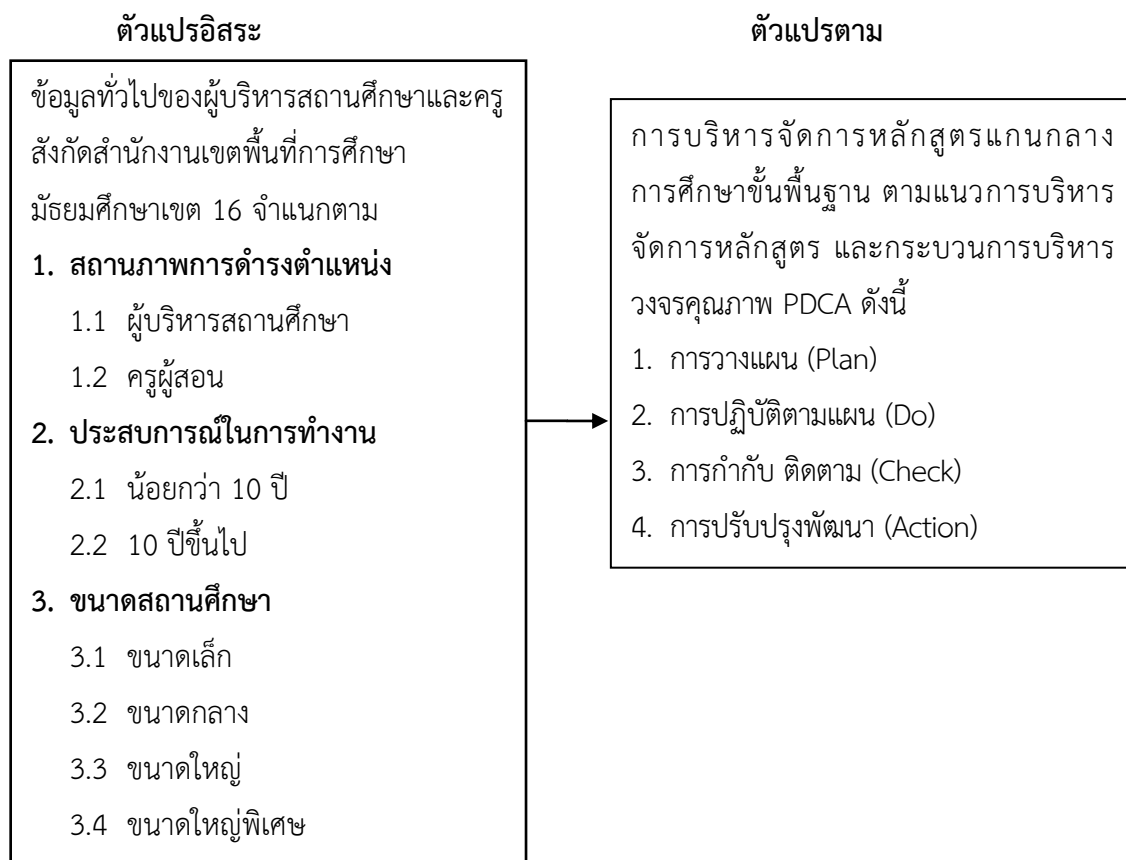
ปี 2551 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 และจากการติดตามผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา พบว่าการพัฒนาผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะการพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งในมิติของวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ ประกอบสภาพปัญหาของประเทศด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET TIMSS PISA ต่ำในวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การคิดวิเคราะห์ ปัญหาด้านวิกฤตทางสังคมเกี่ยวกับความแตกแยก ความรุนแรง และปัญหาทุจริต ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงได้นำนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลและสภาพปัญหาของการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและแนวทาง การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553: 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 รับผิดชอบการจัดการศึกษาจำนวน 16 อำเภอในจังหวัดสงขลา และจำนวน 7 อำเภอ ในจังหวัดสตูล รวม 54 โรงเรียน ได้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตั้งแต่ปี 2553 และครบทุกชั้นปี ในปี 2555 และตั้งแต่มีการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผลจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมา จากการรายงานผลของกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับสถานศึกษาผลจากการติดตามการใช้หลักสูตรพบว่า ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรน้อย จึงทำให้การแปลงหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การจัดการเรียนการสอนไม่เกิดประสิทธิภาพ และครูไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอนยึดการเรียนการสอนแบบเดิมๆ ทำให้การบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษาไม่เกิดผล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16. 2556: 18)

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ซึ่งหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรใหม่จึงอาจจะทำให้มีปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหาร จัดการและการนำไปใช้เพื่อเสนอแนะข้อมูลเบื้องต้น ข้อมูลที่ได้จะนำไปสู่การวางแผน การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูล และแนวทางในการแก้ปัญหา การกำหนดนโยบาย และการพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้การวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 จำแนกตาม สถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

3. เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 จำนวน 3,300 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเคร็จซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.39) โดยมีการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านการวางแผน (Plan) ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.48) รองลงมา ได้แก่ ด้านการกำกับติดตาม (Check) ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.46) และการปฏิบัติตามแผน (Do) ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ และมีการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงพัฒนา (Action) ต่ำสุดโดยมีการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D.= 0.46)

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16 โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ขนาดสถานศึกษาไม่มีผลให้มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97, S.D.= 0.23$) ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46, S.D.= 0.34$)

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยมีความคิดเห็นด้านการวางแผน (Plan) และด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนรายด้านการกำกับ ติดตาม (Check)และด้านการปรับปรุงพัฒนา (Action) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ สถานศึกษาขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.68, S.D.=0.35$) ขนาดใหญ่พิเศษ ($\bar{X} = 3.64, S.D.=0.45$) ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.64, S.D.=0.4$) และขนาดเล็ก ($\bar{X} = 3.58, S.D.=0.27$)ตามลำดับ

2.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน (Plan) ด้านการกำกับ ติดตาม (Check) และด้านการปรับปรุงพัฒนา (Action) ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงต้องทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ผลปรากฏ ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาเป็นรายคู่ ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) พบว่ามีความแตกต่างรายคู่

กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีกระบวนการจัดการหลักสูตรอย่างชัดเจน มีการร่วมคิด ร่วมทำ การจัดทำหลักสูตรกับหน่วยงานต้นสังกัดโดยและให้ความรู้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ มีคณะกรรมการวิชาการและคณะกรรมการหลักสูตรมีการประชุมและหาแนวทางพัฒนาหลักสูตรและปฏิบัติตามแผนอย่างจริงจัง มีคณะกรรมการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและระดมความคิดของทุกกลุ่มสาระส่งเสริมงานด้านหลักสูตรอย่างจริงจัง เปิดโอกาสให้ครูและผู้มีเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและมีการวิจัยและนำผลการวิจัยมาปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

อภิปรายผล

1. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2542) กล่าวว่าสิ่งสำคัญที่เป็นมาตรฐานในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา คือหลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องชี้ทิศทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนไปสู่จุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรกำหนด หลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐจะต้องจัดการศึกษาให้แก่ปวงชนชาวไทยทุกคน ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สอดรับกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550: 35) กล่าวว่าการบริหารหลักสูตรเป็นกลไกและเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการนำหลักสูตรสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษาได้ ตรงตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน การจัดทำ

หลักสูตร ถือเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง อาจกล่าวได้ว่า การบริหารหลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตร เป็นขั้นตอนในการนำแนวคิด ทฤษฎี ความเชื่อที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา โดยที่เป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะบรรลุผลตามที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับศักยภาพในการบริหารของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างจริงจัง จึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องรับรู้เรื่องราว และมีความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะพร ทำบุญ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในสถานศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า การดำเนินงานบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผน (Plan) โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสูงสุด นั้นแสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผน (Plan) อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551: 3) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตร และเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร พิจารณาถึงงบประมาณ การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรจะดำเนินการโดยวิธีใด เพื่อการวางแผนงานการใช้หลักสูตรอย่างละเอียดรอบคอบและมีขั้นตอน จะทำให้การใช้หลักสูตรให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีบริบทต่างกัน ความพร้อมต่างกันอีกทั้งมีความแตกต่างกันในด้านงบประมาณ ทรัพยากร สถานที่ และบุคลากร รวมทั้งผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาก็มาจากพื้นเพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมที่ต่างกัน มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้น การวางแผนในการบริหาร จัดการหลักสูตรจึงควรพิจารณาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย นอกจากนั้น สถานศึกษาจะต้องติดตามดูแล คุณภาพการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและครบวงจร และนำผลจากการติดตาม กำกับดูแลคุณภาพนั้นมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วรภัทร ภูเจริญ (2544: 36) กล่าวถึงการวางแผน คือ การกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการ และขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในการวางแผน จะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนด ต้องเป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวเดียวกันทั่วทั้งองค์กร การวางแผนในบางด้านอาจจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงาน หรือเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ไปพร้อมกันด้วยข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้จะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์

ยิ่งขึ้น เพราะใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบได้ว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผนหรือไม่

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 ที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารมีการบริหารจัดการหลักสูตรในอันดับรองลงมาได้แก่ ด้านการกำกับ ติดตาม (Check) และด้านปฏิบัติตามแผน (Do) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการกำกับติดตาม(Check) และด้านปฏิบัติตามแผน (Do) อยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (รุ่งนภา นุตวงศ์และคณะ 2553: 1) การกำกับดูแลคุณภาพการจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอนของสถานศึกษา ให้บรรลุผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางระดับชาติ อีกทั้งจะต้องเป็นหน่วยงานที่ดูแลพัฒนาในเรื่องการจัดการศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสนองความต้องการของผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละแห่งซึ่งมีบริบทแตกต่างกันไป และจุดที่สำคัญอย่างยิ่งคือการนำหลักสูตรสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ได้เน้นและให้ความสำคัญในการส่งเสริมครูผู้สอนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามความคาดหวังของหลักสูตร

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการปรับปรุงพัฒนา (Action) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร อ่อนปุย (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดยโสธร โดยการจัดอบรมสัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติการเทคนิควิธีการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่ครูผู้สมัครใจเข้าร่วมโครงการในโรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม จำนวน 4 คน และดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามวงจร PDCA ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ขั้นตอนวางแผน (P) คือ ขั้นตอนเตรียมความพร้อมของครู ขั้นตอนลงมือปฏิบัติ (D) คือ ขั้นตอนฝึกอบรมเทคนิควิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่ครู เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจแล้วนำไปจัดทำแผน การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำไปสอน ขั้นตอนตรวจสอบ การปฏิบัติงาน (C) โดยการประเมินแผนการเรียนรู้ สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ขั้นตอนปรับปรุงและพัฒนา (A) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทำความเข้าใจร่วมกัน วิพากษ์วิจารณ์หาทางพัฒนาปรับปรุงส่วนที่เป็นปัญหาและเสริมส่วนที่ดี เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน แบบประเมินแผน การเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูและแบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลใช้วิธีตรวจสอบแบบสามเส้า และการทำวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏผล ดังนี้ ก่อนการพัฒนา พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนขาดความสามารถในการจัดกระบวนการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ หลังจากที่ได้พัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูผู้สมัครใจเข้าร่วมโครงการ และดำเนินตามวงจร PDCA ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 3 ด้าน คือ 1) ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจในเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการเรียนรู้อื่นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากยิ่งขึ้น 2) ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถเขียนแผนการเรียนรู้อื่นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำเอาเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการมาจัดกิจกรรมนำแผนการเรียนรู้อื่นไปใช้จัดการเรียนในห้องได้อย่างเหมาะสมกับสภาพกับวิชาที่สอนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ได้ตระหนักในการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนและได้เข้าร่วมการประชุมสัมมนาผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างต่อเนื่องแต่ในการดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูผู้สอนยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง จึงส่งผลให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย ทวี เพชรพะยอม (2551: 104) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากส่วนครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปีและตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการวางแผน (Plan) และด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01และ .05 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างของบทบาทหน้าที่ซึ่งผู้บริหารจะเน้นทำความเข้าใจโดยยึดหลักการ ทฤษฎีแต่ครูจะเน้นการปฏิบัติ ส่วนรายด้านการกำกับ ติดตาม (Check) และด้านการปรับปรุงพัฒนา (Action) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องการติดตาม ประเมินผล รวมถึงการปรับปรุงพัฒนาจึงทำให้แม้จะมีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันแต่ก็มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่มีขนาดต่างกันมี ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน โดยมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพจริง ทั้งในส่วนบริบทของท้องถิ่นและตามสภาพจริงของผู้เรียนโดยให้ความสำคัญในการจัดรูปแบบ วิธีการวางแผนหลักสูตรที่หลากหลาย มีการเชิญชวนบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชริน ทับทิม (2549: 74) ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นการเข้าใจในรายละเอียดของงาน รวมถึงขั้นตอนกระบวนการของการปฏิบัติตามแผน(Do) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการนำไปใช้ นำไปปฏิบัติตามความเข้าใจแตกต่างกัน จึงทำให้ด้านการปฏิบัติตามแผนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ปรากฏว่าโดยภาพรวมด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) พบว่า มีความแตกต่างรายคู่ จำนวน 1 คู่ กล่าวคือผู้บริหารและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนครูน้อย จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินงานด้านการปฏิบัติตามแผนตามที่หลักสูตรกำหนดได้ รวมถึงการให้คำแนะนำ และดูแลครูได้อย่างใกล้ชิด แตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางที่มีจำนวนครูและปริมาณงานที่มากกว่า ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีเวลาปฏิบัติงานหรือดูแลงานด้านหลักสูตร ด้วยตนเองน้อยกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 มีการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการปรับปรุงพัฒนา (Action) อยู่ในลำดับสุดท้าย โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของ

สถานศึกษาดังนั้นควรเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา

2. จากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 มีการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผน (Plan) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับมากที่สุด ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษานำเอากลยุทธ์ด้านการวางแผน (Plan) ไปปรับใช้ในกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรในระดับอื่น หรือระดับที่สูงขึ้น

2. สถานศึกษา และหน่วยงานการศึกษา ควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรได้มีการวิจัย การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.

_____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ทวี เพชรพะยอม. (2551). สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.

ปิยะพร ทำบุญ. (2546). การบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในสถานศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เขต 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต2 ศรีสะเกษ.

พัชริน ทับทิม. (2549). ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

รุ่งนภา นุตรวงศ์ และคณะ. (2553). สรุปผลการวิจัยนำร่องการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

วรภัทร ภูเจริญ. (2544). *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา* กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.

ศศิธร อ่อนปุย. (2546). *การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* โรงเรียนมหานະชัยวิทยาคม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสารคาม, มหาสารคาม.

สำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16. (2556). *แผนปฏิบัติการสำนักงาน การศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.sea16.go.th/home/> (วันที่สืบค้น 19 ก.ย. 56).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *หลักสูตรการพัฒนา สถานศึกษาทั่วประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทองกมล จำกัด.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.